

Asia: VN/1007/2019

Lausuntopyyntö Yhteisöllinen kansalaistoiminta 2020 -työryhmän mietinnöstä

1. Sääntöjen vähimmäissisällön keventäminen ja uuden yhdistyksen sääntöjen kirjoittamista helpottavat olettamasäännökset – yhdistyslain 8, 10 b, 23, 24, 35, 38, 38 a, 39 a ja 40 §

Työryhmän ehdottamien uusien olettomasääntöjen perusteella, jollei säännöissä toisin määrätä:

- jäsenmaksua voidaan periä yhdistyksen kokouksen päätöksellä
- hallituksen jäseniä 3-7; hallituksen jäsenten, tilin/toiminnantarkastajan toimikausi päättyy ja uusi kausi alkaa valinnasta päättävän yhdistyksen kokouksen päättyessä
- tilikausi on kalenterivuosi
- henkilövalinnat tehdään, tilinpäätös vahvistetaan ja vastuuvapaudesta päätetään varsinaisessa yhdistyksen kokouksessa 6 kk kuluessa tilikauden päättymisestä
- kirjallinen kutsu yhdistyksen kokoukseen jäsenille 2 viikkoa ennen kokousta
- purkautuvan yhdistyksen jäljelle jäävä omaisuus on käytettävä yhdistyksen tarkoituksen edistämiseen purkamisesta päättävän kokouksen määräämällä tavalla.

Uudet olettomasäännöt perustuvat yhdistysten nykyiseen sääntökäytäntöön (mm. Patentti- ja rekisterihallituksen mallisäännöt, järjestöjen sääntömallit), joita suurin osa uusista yhdistyksistä käyttää. Tarkoitus on, ettei uusista olettomasäännöistä seuraa muutoksia vanhoille yhdistyksille.

Vastustan

Perustelut

Yhdistyksen sääntöjen pakollista vähimmäissisältöä keventämällä ja lain olettomasääntöjä lisäämällä voitaisiin entisestään helpottaa yhdistyksen perustamista ja edistää hyvien yhdistyskäytäntöjen avoimuutta ja käyttöönottoa. Olettomasääntöjen myötä yhdistystoiminnan keskeisiä seikkoja koskeva hyvä yhdistystapa kävisi myös suoraan ilmi laista. Perustamisen helpottaminen ja hyvän yhdistystavan tunnettuisuuden lisääminen voisivat myös lisätä yhdistysmuodon kiinnostavuutta ja käytettävyyttä kansalaistoiminnan järjestämisen muotona.

Kuitenkin suomalainen tapa kirjoittaa yhdistyksen sääntöihin määräykset niistä lainkohdista, jotka ovat pakollisia, on ilmeisesti toiminut hyvin eikä siten olettamasäännöksille ole erityistä tarvetta. Olettamasäännösten sijasta tarvittaessa voitaisiin edelleen kehittää Patentti- ja rekisterihallituksen mallisääntöjä ja sisällyttää niihin nyt suunnitellut olettamasäännökset. Työryhmän mietinnössä on todettu, että Patentti- ja rekisterihallituksen mallisääntöjä on käytetty hyödyksi varsin laajasti perustettaessa uusia yhdistyksiä, joten ne ovat jo omalta osaltaan helpottaneet yhdistyksen perustamista. Käytännössä yhdistyselämän kannalta olisi parasta, että yhdistystoimijat löytäisivät keskeiset asiat kokonaisuudessaan omista säännöistään ilman, että tarvitsee tutkia sekä sääntöjä ja lakia.

2. Jäsenten yhdenvertaisuusperiaatteesta nimenomainen säännös – yhdistyslain 10 a §

Työryhmä ehdottaa yhdistyskäytäntöä vastaavaa nimenomaista säännöstä yhdenvertaisuusperiaatteesta, joka selventää nykyisin suurelta osin sääntelemättömän periaatteen soveltamista yhdistyksissä. Ehdotuksen soveltamisala on huomattavasti suppeampi kuin muissa yhteisömuodoissa eikä periaatetta sovelleta yhtä tarkasti kuin muissa yhteisömuodoissa. Ehdotuksella selvennetään jäsenten yhdenvertaisen kohtelun vaatimuksen erot ja yhtäläisyydet muiden yhteislakien, perustuslain ja hallintolainsäädännön yhdenvertaisuusperiaatteisiin ja yhdenvertaisuussäätelyyn.

Ehdotus perustuu oikeuskirjallisuuden lisäksi työryhmän selvittämään yhdistyskäytäntöön (esim. verkkokyselyt ja -keskustelut ja työpajat). Ehdotuksen perusteluissa on paljon käytännöstä nousseita esimerkkejä.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Yhdenvertaisuusperiaatteen sisältävän säännöksen sisällyttämistä lakiin on ehdotuksessa käsitelty varsin laajasti ja monipuolisesti. Ehdotuksen mukaan säännös vastaisi pitkälti sisällöltään voimassa olevaa yhdistysoikeutta, jossa sen sisältö ilmenee useista eri oikeuslähteistä.

Yhdenvertaisuusperiaatteen kirjaaminen lakiin käytännössä korostaisi yhdenvertaisuusperiaatteen merkitystä ja helpottaisi sen soveltamista.

Yhdenvertaisuusperiaatteen sisältävän nimenomaisen säännöksen sisällyttämistä lakiin tukee se, että sillä voidaan selventää oikeustilaa ja helpottaa lainsoveltamista. Lainsoveltamista helpottaa se, että ehdotuksessa on korostettu sitä, että yhdenvertaisuusperiaatteen sisällön selvittämisessä on otettava huomioon yhdistystoiminnan erityispiirteet, erityisesti kunkin yhdistyksen säännöissä ilmenevä yhdistyksen tarkoitus ja etu. Säännöksen yksityiskohtaisissa perusteluissa on myös esimerkein selvennetty sitä, mitä eri alojen yhdistys- ja järjestötoiminnassa tyypillisiä tilanteita yhdenvertaisuusperiaate koskee ja ei koske ja miten yhdenvertaisuusperiaatetta sovelletaan ottaen huomioon yhdistyksen tarkoitus ja etu, mikä selkeyttää säännöksen soveltamista yhdistyskäytännössä.

3. Sallitaan 100% verkkokokoukset perinteisen yhdistyksen kokouksen tai valtuutettujen kokouksen vaihtoehtona – yhdistyslain 17 §:n 2 momentti

Verkkokokus perustuisi aina yhdistyksen sääntöihin ja jäsenten käytössä olisi kaikki perinteistä kokousta vastaavat osallistumiskeinot ("teknologia-neutraali" kokousmääritelmä, käytännössä yleensä reaaliaikainen osallistuminen). Hallitus vastaisi tarvittavista kokousjärjestelyistä.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Koronan vuoksi osallistuminen yhdistyksen kokouksiin etänä on merkittävästi lisääntynyt ja tekniset mahdollisuudet etäyhteyksien käyttämiseen kehittyneet ja tulleet tutuiksi aikaisempaa laajemmille piireille. Etäkokouksien järjestämisestä on myös saatu hyviä kokemuksia. Näistä syistä johtuen on perusteltua, että yhdistyksen säännöissä voitaisiin määrätä, että yhdistyksen kokous on järjestettävä tai voidaan järjestää kokonaan ajantasaisesti teknisen apuvälineen avulla ilman kokouspaikkaa verkossa.

4. Etäosallistuminen mahdolliseksi hallituksen päätöksellä, jollei säännöissä rajoitettu tai kielletty – yhdistyslain 17 §:n 3 momentti

Ehdotuksella pyritään digitalisoinnin mahdollisuuksien käyttöön täysimääräisesti sekä, vältetään sääntömuutos- ym. Kuluja. Ehdotuksen valmistelu perustuu myönteisiin kokemuksiin ja työryhmän arvioon väliaikaisen lain aikaisesta kokouskäytännöstä.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

On tarkoituksenmukaista, että yhdistyksen hallituksen tai yhdistyksen kokouksen päätöksellä mahdollistetaan kokoukseen osallistuminen etänä, ellei säännöissä ole asiasta määrätty toisin. Tämä mahdollistaisi sen, että tarvittaessa voitaisiin joustavasti päättää, että yhdistyksen kokouksiin on mahdollisuus osallistua myös etänä. Esitetyn mukaisesti yhdistyslain sääntelyn jatkovalmistelussa on perusteltua kerätä ja ottaa huomioon kokemukset väliaikaisen lain mukaisesti järjestetyistä kokouksista, joihin on ollut mahdollisuus osallistua etänä. .

5. Jäsen- ja liittoäänestys myös hallituksen puheenjohtajasta ja hallituksen jäsenistä mahdolliseksi – yhdistyslain 17 ja 19 §

Hallitusohjelman mukainen mahdollisuus jäsen- ja liittoäänestyksen sallimiseen hallituksen tai sen puheenjohtajan valitsemisesi perustuisi aina yhdistyksen sääntöjen määräykseen. Liittoäänestyksellä tarkoitetaan päätöksentekoa, jossa esimerkiksi puolue-yhdistyksen jäsenyhdistyksen henkilöjäsen saa äänestää puolueyhdistyksen yhdistyksen kokoukselle kuuluvasta asiasta.

Ehdotuksen ero yhdistyksen kokouksessa käsiteltävään hallituksen puheenjohtajan ja jäsenen valintaan olisi se, ettei tarvitse järjestää kokousta, jossa keskustellaan ehdokkaista. Nykyisin jäsenyhdistyksen henkilöjäsenelle ei voi antaa äänioikeutta esim. puolue-yhdistyksen puheenjohtajan tai hallituksen jäsenen vaalissa.

Ei kantaa

Perustelut

-

6. Jäsenen kyselyoikeudesta yhdistyksen kokouksessa nimenomainen säännös – yhdistyslain 25 a §

Työryhmä ehdottaa nykyistä yhdistyskäytäntöä vastaavaa nimenomaista säännöstä jäsenen kyselyoikeudesta ja yhdistyksen johdon vastausvelvollisuudesta yhdistyksen kokouksessa. Tarkoituksena on selventää, milloin nykyisin sääntelemätön kyselyoikeus ja vastausvelvollisuus on tai sitä ei ole. Ehdotus perustuu oikeuskirjallisuuden lisäksi työryhmän selvittämään yhdistyskäytäntöön (esim. verkkokyselyt ja – keskustelut ja työpajat). Ehdotuksen perusteluissa on paljon käytännöstä nousseita esimerkkejä.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Säännös on perusteltu, koska se lisää yhdistystoiminnan avoimuutta, jäsendemokratiaa ja parantaa jäsenten edellytyksiä ottaa kantaa yhdistyskokouksessa käsiteltäviin asioihin.

Säännöksen yksityiskohtaisissa perusteluissa on asianmukaisesti selvennetty milloin kyselyoikeus ja vastausvelvollisuus on tai sitä ei ole. Perusteluissa on myös selkeästi tuotu esiin, että kyselyoikeuden tarkoitus on jäsenten todellisen tiedontarpeen tyydyttäminen ja tarvittaessa kokouksen puheenjohtajalla on oikeus puuttua epäasianmukaiseen kyselyoikeuden käyttöön mm. epämällä puheenvuoro tällaiseltä kysyjältä.

7. Sallitaan päätösvallan delegointi jäseneksi ottamisen ja eroilmoituksen vastaanottamisen osalta – yhdistyslain 12 ja 13 §

Jäseneksi ottamisen osalta delegointi perustuisi sääntöihin, eroilmoituksen vastaanottamisen osalta hallituksen päätökseen. Tarkoituksena on helpottaa digitaalisten palveluiden mahdollisuuksien hyödyntämistä jäsenasioissa (esim. liiton jäsenpalvelujärjestelmää hyödynnetään jäsenyhdistyksen jäsenasioiden hoidossa).

Ei muutosta jäsenen erottamiseen (ei perusteita sallia delegointia)

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Ylimääräisen ja tarpeettoman byrokratian välttämiseksi on perusteltua, että yhdistyksen sääntöjen perusteella voitaisiin määrätä, että hallitus voi delegoida jäseneksi ottamista koskevan päätöksenteon siten, että hallitus päättää hyväksymismenettelystä ja hyväksymisen edellytyksistä, joita hallitukselta tehtävän saavan tahon on sovellettava päätöksenteossa.

Samasta syystä on perusteltua, että hallitus voisi päättää, että eroilmoituksen voi ottaa vastaan myös muu taho kuin hallitus ja että ilmoituksen voi tehdä myös muulla todisteellisella tavalla kuin kirjallisesti.

8. Hallituksen huolellisuus- ja lojaliteettivelvollisuudesta ja velvollisuudesta huolehtia yhdistyksen hallinnon järjestämisestä nimenomaiset säännökset. Nimenomainen lain tai sääntöjen vastaisten päätösten täytäntöönpanokielto – yhdistyslain 35 §

Työryhmän ehdotuksen tarkoituksena on selventää yhdistyksen hallituksen yleisiä tehtäviä. Ehdotuksessa on otettu huomioon myös tilanne, jossa vastuu päivittäisesti johtamisesta on toimitusjohtajalla (esim. rajoittaa nimenomaisesti hallituksen vastuuta kirjanpidosta ja varainhoidosta).

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Hallituksen huolellisuus- ja lojaliteettivelvollisuudesta ja velvollisuudesta huolehtia yhdistyksen hallinnon järjestämisestä on perusteltua säätää nimenomaiset säännökset. On tärkeää, että hallituksen tehtävät ja vastuut käyvät selkeästi ilmi laista ja sen perusteluista. Tämä on käytännössä omiaan selventämään hallituksen jäsenten vastuuta ja auttamaan hallituksen jäseniä saamaan riittävän selkeän käsityksen tehtäviensä ja vastuiden todellisesta sisällöstä. Myös yhdistyslain tai sääntöjen vastaisen päätösten täytäntöönpanokieltoa koskeva säännös on perusteltu.

9. Sallitaan myös yhdistyksille toimitusjohtaja-toimielin – yhdistyslain 35 a §

Työryhmä ehdottaa, että yhdistyksen säännöissä voitaisiin määrätä toimielin-toimitusjohtajan valitsemisesta. Mahdollisuus sallitaan kaikille yhdistyksille (ei esim. koko- eikä toimialarajoja). Toimitusjohtaja vastaa hallituksen ohjauksessa ja valvonnassa yhdistyksen päivittäisestä johtamisesta. Hallitus valitsee ja erottaa toimitusjohtajan, joka ei ole työsuhteessa yhdistykseen. Ehdotus ei vaikuta yhdistysten nykyisten toiminnanjohtajien, pääsihteerien ym. työsuhteisiin.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Ehdotus on kannatettava, koska se parantaa yhdistyksen mahdollisuuksia valita sille parhaiten soveltuva hallintomalli. Yhdistys voisi vapaasti päättää, ottaako se sääntöihinsä toimitusjohtajan valinnan mahdollistavat määräykset. Hallintomallien vaihtoehtojen lisäämisellä mahdollistetaan se, että toimivalta ja vastuu yhdistyksen hallinnossa voitaisiin järjestää tarkoituksenmukaisella tavalla. Varsinkin yhdistyksissä, jotka harjoittavat laajaa taloudellista toimintaa, on perusteltua, että yhdistyksessä voisi olla sääntömääräyksen perusteella toimitusjohtaja, joka lain ja sääntöjen sekä yhdistyksen ja hallituksen päätösten mukaisesti huolellisesti hoitaa yhdistyksen päivittäistä hallintoa.

Ehdotus ei myöskään poistaisi sitä mahdollisuutta, että yhdistyksen keskeinen toimihenkilö, esimerkiksi toiminnanjohtaja, pääsihteeri tai asiamies, toimisi työsopimussuhteessa. Tällaisesta johtavista toimihenkilöistä voisi edelleen olla myös määräyksiä yhdistyksen säännöissä.

10. Yhdistyksen johdon esteellisyysääntelyn tarkistus – yhdistyslain 37 §

Työryhmän ehdottamaa esteellisyysääntelyä sovellettaisiin hallituksen jäseniin, (ehdotettavaan) toimitusjohtajaan ja muuhun sääntöjen perusteella hallintotehtävää hoitavaan toimihenkilöön (nykyisin kaikki toimihenkilöt).

Tarkoitus on selventää vastuusuhteita yhdistyksessä: hallitus ja mahdollinen toimitusjohtaja vastaavat yhdistyksen toiminnan järjestämisestä niin, että intressiristiriitatilanteita ei synny ja/tai ne tunnistetaan ja niissä toimitaan asianmukaisesti.

Työryhmän ehdotuksella selvennetään esteellisyyden perusteita siten, että yksityinen etu voi olla esteellisyyden peruste vain, jos toimi poikkeaa yhdistyksen tavanomaisesta toiminnasta tai tavanomaisista ehdoista. Lisäksi selvennetään sitä, milloin välillinen etu johtaa ja ei johda esteellisyyteen.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Yhdistyksen johdon esteellisyysääntely on perusteltu. Yhdistyslaissa säädettävän esteellisyyden tarkoitus on edistää erityisesti yhdistyksen tarkoituksen, toimintamuotojen ja jäsenten yhdenvertaisen kohtelun toteutumista. Esiitetty sääntely selventää oikeustilaa mm. ns. välillisen esteellisyyden osalta ja helpottaa siten lain soveltamisalaa. Sääntely helpottaa tunnistamaan intressiristiriitatilanteet ja ennakoitua toimimaan siten, että vältetään esteellisyytilanteiden syntyminen yhdistyksen päätöksenteossa tai tosiasiallisessa toiminnassa.

11. Pienimmille yhdistyksille sallitaan helpotettu tilinpito – yhdistyslain 37 a §

Työryhmä ehdottaa, että jos yhdistyksen tuotot ovat enintään 30 000 €/v, se voi soveltaa kirjanpitolakia kevyempää tilinpitonormistoa, joka perustuu maksuperusteiseen yksinkertaiseen kirjanpitoon. Tarkoituksena on tulojen, menojen, varojen ja velkojen erillään pitäminen. Tilinpitoon ei kuulu pakollisen tilinpäätöksen laatimista, jos tilinpito pidetään säännöllisesti (vähintään kuukausittain) jäsentenä nähtävänä. Lisäksi tilinpito-mallissa on mahdollisuus tilinpäätöstä kevyempään vuosilaskelmaan.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Pienten yhdistysten talouden raportoinnin keventäminen esitetyllä tavalla on lähtökohtaisesti perustelua, jotta pienimuotoisen yhdistystoiminnan hallintoon ei kohdistuisi tarpeettomia kustannuksia. Tärkeää on kuitenkin varmistaa, että kevennetty tilinpitonormisto ei heikennä yhdistyksen sopimuskumppaneiden, julkisen tuen antajien, verottajan ja muiden sidosryhmien mahdollisuuksia saada helposti tarpeittensa kannalta riittävän luotettavaa tietoa yhdistyksen toiminnasta ja taloudesta. Tavoitteena tulisi olla, että esim. avustustoiminnan jälkiseurannassa tarvittavat tiedot voitaisiin automatisoidusti tuottaa tilinpitoaineistosta.

12. Yhdistysten yhdistymiseen uusi vaihtoehto – yhdistyslain 42 a – 42 c §

Työryhmä ehdottaa vaihtoehtoista sopimukseen perustuvaa yhdistymisjärjestelyä, jolla pyritään helpottamaan erityisesti suurempien yhdistysten yhdistämistä. Ehdotus sisältää varojen ja velkojen yleisseuraannon ja järjestelyn kaikkien oikeusvaikutusten (mm. uuden yhdistyksen perustaminen, sääntömuutos, jäsenyyksien siirtyminen, yhdistyvän yhdistyksen purkautuminen) voimaantulon saman aikaisesti rekisteröinnillä. Yleisseuraanto vähentää olennaisesti varojen ja vastuiden yksilöintiin ja ”järjestämiseen” liittyvää selvittelyn tarvetta.

Velkojen yleisseuraannon vuoksi ehdotus sisältää velkojansuojamenettelyn.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Yhdistysten yhdistymisestä on perusteltua säätää laissa. Sääntelyn avulla lisätään yhdistysten ja järjestöjen käytettävissä olevia lakiin perustuvia keinoja toimintamuotojensa ja järjestörakenteensa tarkoituksenmukaiseksi kehittämiseksi. Ehdotuksen mukaan erityisesti taloudellista toimintaa harjoittavien yhdistysten osalta on niiden tasapuolisten toimintaedellytysten turvaamiseksi perusteltua, että niillä on käytössään muita toimijoita vastaavat yhteisöoikeudelliset keinot toimintansa uudelleen järjestämiseksi toimintaympäristön muutokset huomioon ottaen. Ehdotuksessa on myös tuotu selkeästi esille, että nyt esitetty yhdistyslain erityinen yhdistymissääntely olisi vaihtoehto nykyiselle yhdistymissopimukseen perustuville järjestelyille eikä se estäisi tällaisten järjestelyjen toteuttamista myös jatkossakaan.

13. Muut kommentit työryhmän muutosehdotuksesta yhdistyslain osalta

Yhdistyslain 17 §:n 1 momentti (perinteisen kokouksen määritelmä), 22 § (viittauksen selvennys), 24 §:n 2 momentti (kokouskutsun sisältö etäosallistumisesta, verkkokokouksesta ja ennakoilmoittautumisesta), 25 §:n 2 momentti (ennakoilmoittautumisvelvollisuuden sisällön tarkistus), 26 § (toimitusjohtajan esteellisyys yhdistyksen kokouksessa), 27 §:n 2 momentti (jäsen- ja liittoäänestystä koskevan helpotetun sääntömuutoksen soveltamisalan rajoitus, joka liittyy jäsen- ja liittoäänestyksen käyttöalan laajentamiseen), 29 § (avoin äänestys mahdolliseksi myös suhteellisessa vaalissa), 30 § (äänestys- ja vaalijärjestysvaatimuksen rajoittaminen jäsen- ja liittoäänestykseen), 32 § (moiteoikeus myös toimitusjohtajalle), 33 § (kanneoikeus myös toimitusjohtajalle), 39 § (toimitusjohtajan vahingonkorvausvelvollisuus ja johdon vahingonkorvausvastuun rajoittaminen muuta yhteisö- ja säätiölainsäädäntöä vastaavasti), 40 § (pakollisen lopputilityskokouksen tilalle lopputilityksen saatavana pitovelvollisuus), 43 § (lakkautettavan yhdistyksen varojen käyttäminen), 48 § ja 52 § (mahdollisen toimitusjohtajan huomioon ottaminen perus- ja muutosilmoituksessa yhdistysrekisteriin), voimaatulosäännös (ehdotetaan tulemaan voimaan 1.7.2022), siirtymäsäännökset (kokouskutsuajan ja ennakoilmoittautumisen määräajan suhde, ennen lain muutosta käytössä ollut toimitusjohtaja-nimike ja vahingonkorvausvastuu ennen lain muutosta aiheutetusta vahingosta).

14. Muut yhdistyslakiin tai siihen liittyviin suosituksiin (esim. hyvä hallintotapa) tai ohjeisiin liittyvät kommentit

Tässä voit kommentoida yhdistyslakia siltä osin kuin asiaa ei ole käsitelty työryhmän mietinnössä.

15. Uusi toimintaryhmälaki

Työryhmän ehdotuksen mukainen uudessa laissa säänneltävä toimintaryhmä on yhdistystoiminnalle vaihtoehtoinen kansalaistoiminnan organisointimuoto. Toimintaryhmä edistää yhteisen aatteellisen tarkoituksen toteutumista. Tarkoituksena ei voi olla voiton tai muun taloudellisen edun hankkiminen siihen osalliselle.

Toimintaryhmän sisäisissä suhteissa on laaja sopimusvapaus – ei esim. pakollista hallitusta eikä jäsenten kokousta. Toimintaryhmän sisäinen viestintä ja päätöksenteko voidaan toteuttaa siten esim. some-palvelussa.

Toimintaryhmä syntyy rekisteröinnillä (PRH:een toimintaryhmärekisteri). Rekisteröinti on määräaikainen (3 vuotta). Jos rekisteröintiä ei uusita, toimintaryhmä poistetaan rekisteristä.

Rekisteröity toimintaryhmä on oikeushenkilö. Toimintaryhmällä on ainakin yksi edustaja, jolla voi edustaa ryhmää kaikissa toimissa. Toimintaryhmän puolesta toiminut ja tointa koskevaan päätökseen osallistunut ryhmän edustaja ja jäsen vastaavat henkilökohtaisesti, jos velkoja ei saa suoritusta toimintaryhmältä. Ryhmän edustaja ja jäsen voivat milloin tahansa erota.

Toimintaryhmän kevennetty tilinpito (ks. Edellä kysymys 11. pienistä yhdistyksistä), jos tuotot enintään 30 000 €/v eikä muuta säännöissä tai päätetty. Toimintaryhmälakiin lisäksi säännökset oikeuspaikasta, toimintaryhmän edustajan vahingonkorvausvelvollisuudesta, toimintaryhmän purkamisesta, konkurssista, muuttamisesta rekisteröidyksi yhdistykseksi ja rangaistusvastuusta.

Ei kantaa

Perustelut

Toimintaryhmälaisissa säädettäisiin yhteisömuotoisessa kansalaistoiminnassa käytettävästä vaihtoehtoisesta uudesta oikeushenkilöstä, joka soveltuisi erityisesti määräaikaiseen, tilapäiseen tai pienimuotoiseen kansalaistoimintaan. Toimintaryhmä olisi vaihtoehtoinen yhteisömuoto yhteisölliseen kansalaistoimintaan, johon tarvitaan oikeushenkilömuotoa ja johon osallistuvien kannalta rekisteröityyn yhdistykseen liittyy tarpeettomia rakenteita tai muita velvoitteita tai rekisteröidyn yhdistyksen hallintokulut ovat estäneet yhdistysmuodon käyttämisen. Toimintaryhmä edistäisi yhteisen aatteellisen tarkoituksen toteutumista eikä sen tarkoituksena voisi olla voiton tai muun taloudellisen edun hankkiminen siihen osallisille. Esityksen mukaan toimintaryhmän tarkoitus voisi liittyä esimerkiksi ryhmän jäsenten tai heidän perheidensä päivittäiseen elämään (esim. päiväkotilasten tai koululaisten vanhempien toimikunnat, lastenhoito- tai muu vertaisapu, senioriryhmät) tai koulu-, harraste- tai muuhun toimintaan (esim. koulun oppilaskunta, liikuntaryhmä, bändi, teatteri- tai muu kulttuuritoimintaryhmä), erilaisten tapahtumien järjestämiseen taikka tilojen tai muiden resurssien tarjoamiseen edellä mainittuun toimintaan. Sääntelyn tavoitteena on edistää vapaamuotoisempaa yhteisöllistä kansalaistoimintaa. Tavoite on hyvä ja lakiehdotus poistaisi sen ongelman, että pienet toimintaryhmät kykenisivät toimimaan haluamallaan tavalla joutumatta rekisteröitymään yhdistykseksi.

Uuden oikeushenkilötyypin perustaminen on kuitenkin merkittävä asia, johon tulisi ryhtyä vasta perusteellisen harkinnan jälkeen. Toimintaryhmälain säätämisen tarkoituksenmukaisuus riippuu

pitkälti siitä, miten toimintaryhmissä toimivat yksityishenkilöt suhtautuvat ehdotukseen sekä mitä vaatimuksia eri viranomaiset asettavat toimintaryhmälaille, jotta se täyttäisi tehtävänsä verottajaan, pankkeihin, tilojen käyttöoikeuden antajiin ja julkisen tuen myöntäjiin.

Ehdotuksesta saadun palautteen jälkeen on paremmat edellytykset arvioida, voidaanko esitettyä sääntelyä pitää tarkoituksenmukaisena sille asetettujen tavoitteiden toteuttamiseksi. Toimintaryhmän jäsenen kannalta sääntelyä voidaan pitää melko vaikeasti ymmärrettävänä. Toimintaryhmän jäsenet eivät välttämättä tutustu riittävästi lain sisältöön ja eivätkä siten välttämättä ymmärrä, että toimintaryhmän puolesta tehdystä toimesta aiheutuneesta velvoitteesta vastaavat rekisteröidyn toimintaryhmän lisäksi toimeen osallistuneet ja siitä päättäneet henkilökohtaisesti ja yhteisvastuullisesti.

16. Mietinnön yleisperusteluiden kommentit

Tässä voit kommentoida työryhmän mietinnön yleisperusteluita

Yleisperustelut sisältävät työryhmän

- selvitykset yhdistyslainsäädännön sisällöstä ja yhdistyskäytännöstä, muusta yhteisölainsäädännöstä vastaavien asioiden osalta ja yhdistystoiminnan sääntelyn ulkomaiden lainsäädännössä,
- arvion nykytilasta ja toimeksiannon mukaiset tavoitteet,
- määrittämät sääntelyvaihtoehdot, arvion vaihtoehdoista ja työryhmän ehdotuksen yleiset perustelut kunkin asian osalta, sekä
- ehdotuksen riippuvuuden muista hankkeista ja suhteen valtion talousarvioesitykseen

-

Muut kommentit

Voitte kirjoittaa muut kommentinne alla olevaan tekstikenttään

-

Myllymäki Juha
Suomen Kuntaliitto ry

Lebedeff Pirkka-Petri
Suomen Kuntaliitto ry - Lakiyksikkö